

1. Hvad er nyt?

Lovforslaget om whistleblowerordninger er blevet fremsat i Folketinget 14. april 2021. Alle kommuner skal have implementeret en whistleblowerordning senest 17. december 2021.

2. Vi har allerede en whistleblowerordning. Kan vi fortsætte med den?

Ja, men jeres eksisterende ordning skal opdateres, så den overholder de krav, der følger af loven.

3. Kan flere kommuner have en whistleblowerordning sammen?

Ja. Enten hos én af kommunerne eller i et § 60-fællesskab.

4. Vi har en whistleblowerportal. Kan vi fortsætte med den?

Ja, I kan godt fortsætte med den. I kan vælge at supplere med mulighed for telefonisk indberetning, men det er frivilligt. Husk at en whistleblowerportal skal godkendes efter arkivreglerne, hvis det ikke allerede er sket.

5. Hvem kan være whistleblower?

Det er obligatorisk, at ansatte skal kunne indberette til en whistleblowerordning. Derudover kan I vælge at udvide ordningen til fx at omfatte kommunens leverandører, personer, der laver en frivillig indsats for kommunen, samt tidligere ansatte og personer, der endnu ikke er tiltrådt deres stilling.

6. Hvem kan der indberettes om til ordningen?

Typisk kan der indberettes om ansatte, ledelsen og rådgivere, men lovforslaget afgrænser ikke dette nærmere.

7. Hvilke overtrædelser kan der indberettes om?

Enhver overtrædelse eller mistanke herom af retsomsråder, der stammer fra EU-retten, fx databeskyttelse, folkesundhed og offentlige udbud. Herudover af alvorlige lovovertrædelser eller et i øvrigt alvorligt forhold, fx seksuel chikane. Kommuner skal særligt være opmærksomme på, at grove eller gentagne overtrædelser af forvaltningsretlige principper, herunder undersøgelsesprincippet, krav om saglighed, magtfordrejningsgrundsætningen og proportionalitet skal kunne indberettes. Det samme vil gælde bevidst vildledning af borgere og samarbejdspartnere.

8. Hvordan beskyttes whistlebloweren i den nye lov?

En whistleblower tilsidesætter ikke en tavshedspligt, hvis vedkommende i god tro afslører et forhold. Hvis der udøves repressalier som fx opsigelse, forflyttelse eller lønnedgang over for whistlebloweren, er der omvendt bevisbyrde, og whistlebloweren har krav på godtgørelse.

9. Kan whistlebloweren indberette anonymt?

Ja, hvis I beslutter, at det skal være en mulighed. Det øger chancen for at få indberetninger, hvis der er mulighed for at indberette anonymt.

10. Hvem skal modtage indberetningerne?

Der skal være en "upartisk undersøger", der modtager indberetninger og har kontakt med whistlebloweren (evt. gennem et system, hvor whistlebloweren er anonym). Det kan fx være HR-afdelingen, borgerrådgiveren eller en ekstern advokat. Den upartiske undersøger har tavshedspligt og skal være uafhængig af den daglige ledelse. Det indebærer, at vedkommende selvstændigt skal kunne træffe beslutninger om opfølgning på og undersøgelse af indberetningen.

11. Skal vi sætte nye processer op?

Ja. Der er flere krav til processer og dokumentation, fx frister for bekræftelse af modtagelsen af indberetningen til whistlebloweren, feedback om udfaldet af undersøgelsen til whistlebloweren, beskyttelse af whistleblowers identitet og tavshedspligt hos undersøgeren og andre. Mange af de forvaltningsretlige sagsbehandlingskrav viger i behandlingen, herunder partshøring og begrundelse.

12. Hvad skal der til for at sætte en whistleblowerordning op?

Der skal gøres en sag klar til politisk beslutning. Forberedelsen vil afhænge af, om I allerede har en ordning, og hvor meget denne skal ændres for at overholde de nye krav - og om der i øvrigt skal foreslås ændringer. Når der er truffet politisk beslutning - hvilket med fordel kan ske før sommeren eller senest i august-september 2021, skal ordningen forberedes, så den kan gå i luften senest 17. december 2021.

13. Skal vi have tilladelse fra datatilsynet?

Nej.

14. Kan Horten hjælpe os?

Ja, det kan du tro. Vi er eksperter i whistleblowerordninger, og vi har indgående kendskab til kommunernes særlige forhold. Du kan enten kontakte din faste kontaktperson hos Horten, eller du kan kontakte en af vores eksperter her:

Søren Hornbæk Svendsen
Partner
shs@horten.dk
+45 5234 4241

Rikke Søgaard Berth
Partner
rsb@horten.dk
+45 5234 4279